

Пролісок

№5 (145)

січень

2014

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВІСНИК

<http://portal.prolisok.org>

Газета Кіровоградського обласного навчально-виховного комплексу
(гімназія-інтернат — школа мистецтв)

Сьогодні в номері:

Ширі вітання
ювіляру

2 стор.

Новорічне
дліство

3 стор.

Люблю
тебе, моя
Кіровоградшино!

6-9 стор.

ВІТАЄМО!!!

*Вже осінь перевесла срібні в'яже.
Екватор пройдено. Та що літа,
Як серце в юність повертає Ваше,
Й пора настала щедра, золота.
Не час іще на лаврах спочивати,
Хоч пройдено дороги, та не всі.
Ще хочеться, як в юності кохати
І босоніж пройтися по росі.
І треба ще багато так зробити
Для себе, для людей і для сім'ї.
Життя одне, та треба так
прожити,
Щоб дітям теж співали солов'ї.
Коли є віра, що нема вагання,
Коли любов на все життя одна.
Тож сонця Вам, наснаги і дерзання,
Сто літ прекрасних, чистих, як весна!*

ГІМНАЗІЙНЕ ЖИТТЯ

НОВОРІЧНЕ ДІЙСТВО

Ось і настав довгоочікуваний Новий рік. Кожен із нас провів його по-різному. Хто у колі сім'ї, а хто з друзями. Але відомо одне: для кожного цей рік буде особливим. Ми, одинадцятикласники, здамо ЗНО на 200 балів і вступимо до ВНЗ. У десятикласників залишиться позаду перший рік навчання у гімназії, вони наберуться розуму і сил для наступного навчального року. Та все це буде згодом, а зараз можна згадати, як ми зустрічали Новий рік.

Все розпочиналося із яскравого дійства під назвою «Ніч перед Різдвом» за мотивами повісті М. Гоголя «Вечори на хуторі біля Диканьки». Українські пісні, танці, традиційні різдвяні ворожіння – все було у нашому театралізованому дійстві. Така форма проведення дала можливість пригадати традиції і звичаї нашого народу.

Своєю акторською грою всіх вражали Четвертак Дарина (11-В) у ролі Оксани, Грузин Богдан

(11-Б) – Вакула, Вісторопська Анастасія (10-В) у ролі Солохи, Косюг Роман (11-В) – дядько, Кутинець Антон (11-Г) – голова, роль чорта виконав Владислав Кузьмич (11-А), Лисенко Юлія (10-В) та Зелюк Яна (10-Г) – шинкарки, куми – Віктор Шутенко (10-Б) та Максим Бедзай (10-Б), Скрипник Василь (11-Г) у ролі козака Пацюка. Вразив майстерним виконанням пісень ансамбль під керівництвом Н.А. Подгорної. Хореографічні композиції підготували учні 10 – 11-х класів. У цьому їм допомагали студенти-практиканти мистецького факультету під керівництвом досвідчених викладачів хореографії.

Продовженням святкового вечора стала дискотека.

Із прекрасним настроєм ми роз'їхалися по домівках зустрічати Новий рік з рідними.

Бажаємо всім удачі, щастя, наснаги та терпіння у новому 2014 році!!!

Навроцька Ярослава, 11-Г клас

ГІМНАЗІЙНЕ ЖИТТЯ

Цінності моєї родини

Наше життя – це доволі насичена і цікава річ: у ньому є багато пригод, зустрічей і контактів. Протягом усього життя ми навчаємось і вчимося бути справжніми людьми. Саме про один із аспектів формування особистості йшла мова у 10-Б класі.

Година спілкування «Цінності моєї родини» мала за мету допомогти учням засвоїти сімейні, родинні цінності, які є невіддільними від суспільних, засвоїти моральну життєву позицію, критичне ставлення до поведінки людей, усвідомити своєрідний ідеал роду та сім'ї. Протягом заходу учні висловили свої міркування із цього питання: одні вважали найбільшою цінністю свою мову, яка передалась їм у спадок від батьків. На їх погляд, глибокі знання рідної мови, досконале володіння нею є однією з багатьох цінностей, ознакою високої культури та освіченості.

Досить цікавою була думка окремих учнів про те, що закладене батьками у дитинстві, – це фундамент фортеці нашого характеру, яка, у свою чергу, постійно розбудовується, нові «цеглини» якої «підвозить» нам життя, підкидаючи нові ситуації, проблеми і навіть невдачі. І, долаючи їх, ми виокремлюємо для себе ті чи інші цінності, які є пріоритетними саме для нас.

У кожній сім'ї з роду в рід передавались і передаються обереги, які складають своєрідну, не менш значущу цінність – історичну пам'ять. Це фото, хустки, прикраси, речі домашнього вжитку тощо. Збереження пам'яті про минуле свого роду, передача цієї інформації наступним

поколінням складають основу формування і виокремлення найбільш значимих цінностей людини.

У всі часи, ще з давніх-давен український народ цінував працьовитих людей, адже був переконаний у тому, що праця возвеличує людину. Таким чином, не важко здогадатися, що ще однією важливою цінністю людини є любов до праці.

Серед інших значущих цінностей учнями згадувались і взаємоповага та взаємодопомога, згуртованість, критичне ставлення до себе, які також є невіддільною складовою свідомої, самостійно мислячої особистості.

ГІМНАЗІЙНЕ ЖИТТЯ

Стьопул Іван, 8 клас

Жіровоградщина – козацький край

*У мого степового розволля
Честь – найперше, не шати й клейноди...
Я – з колишнього Дикого поля,
Де раби не ведилися зроду.
(В. Бровченко)*

10 січня 2014 року виповниться 75 років з дня створення Кіровоградської області. Але до цього наш край пройшов довгу історію освоєння і заселення. Знаходячись в центрі України, у межах Дикого поля, з життєдайними артеріями Дніпра, Інгульця, Інгулу, Синюхи та Південного Бугу, край неодноразово був у центрі історичних подій, ставав колискою для багатьох цивілізацій, народів, визначних особистостей, які прославили свою малу батьківщину.

Історія нашого краю тісно пов'язана з історією козацтва. Природні умови Дикого Поля цьому сприяли. Уходники з Дикого Поля почали здійснювати походи проти татар і захищати від них власні оселі. Жорстокі

та створить Українську козацьку державу на чолі з Богданом Хмельницьким.

Перша значна і переконлива перемога гетьмана відбулася у битві під Жовтими Водами, з якої і почалося визволення усієї України від польського поневолення. 6 травня 1648 року біля урочища Княжі Байраки (поблизу с. Попельнастого Олександрійського району) битва закінчилася повним розгромом польського загону Стефана Потоцького.

У добу Руїни Кіровоградщина входила до Запорізьких Вольностей. Саме на території нашого краю неодноразово відбувались тяжкі бої та смутні договори. Але й в цей час були постаті, які прославили Україну та свою малу батьківщину. Одним з них був Іван Сірко. Саме він вів активну боротьбу проти татарських і турецьких набігів. У 60-70-ті роки XVII століття загони легендарного отамана зосереджувалися в районі Торговиці Новоархангельського району, які громилі турецько-татарські війська у верхів'ях Інгулу й Тясмина під час Чигиринських походів.

Кіровоградщина відігравала значну роль в історії козацтва і може по праву носити назву козацького краю. Незважаючи на те, героїчними були сторінки нашої історії чи трагічними, всупереч намаганням розділити і поневолити наш народ, ми не скорилися. Маємо повне право пишатися нашим минулим і впевнено будувати майбутнє.

напади кримських татар на наші землі та зневажливе ставлення польської шляхти до українців спонукало до виникнення козацтва.

Козаки почали перетворювати дикий степ на квітучий край. У 1616 році воєводою Яном Даниловичем було засноване місто Крилів, якому було надано Магдебурське право – право на самоуправління.

Але після Люблінської унії 1569 року на українські землі, освоєні козаками, почали зазіхати польські пани. Тому наш край стає ареною протистояння козацько-селянських повстанців та польських урядових військ.

Вирішальна битва козаків на чолі з Марком Жмайлом відбулася 31 жовтня 1625 року біля Курукового озера (поблизу сучасного м.Світловодська). Наслідком козацької перемоги стала перша угода між козаками та польським урядом. Куруківська угода вперше визнала козацтво як окремий соціальний стан, який стане рушійною силою подальшої історії

ГІМНАЗІЙНЕ ЖИТТЯ

24 грудня 2013 року учні 11-В класу провели відкриту лінійку «Люблю тебе, моя Кіровоградщино!», присвячену 75-річчю утворення Кіровоградської області.

10 січня 1939 року Указом Президії Верховної Ради СРСР було утворено Кіровоградську область із центром у місті Кіровограді. Кіровоградщина – одна з наймолодших областей України. Складається з 21 району, 12 міст, 27 селищ міського типу, 991 села.

Символіка області: у червоному полі герба – золотий степовий орел. Прямокутне полотнище прапора складається з двох вертикальних рівновеликих смуг: малинової та жовтої. На малиновій – зображення жовтого орла, який вважається символом мужності, справедливості, сили і влади.

Кіровоградщина – край, де жили і творили українську культуру та професійний театр видатні її діячі, патріоти рідної землі: Марко Кропивницький, Марія Садовська-Барілотті, брати Тобілевичі – Іван Карпенко-Карий, Микола Садовський, Панас Саксаганський. Тут робили свої перші кроки на сцені М.К. Заньковецька, Г.П. Юра та І.О. Мар'яненко.

Кіровоградщина – край, де народжувались зоряні дороги космонавтів: Леоніда

Попова, Юрія Маланченка. Тут серце віддавав дітям Великий педагог В.О. Сухомлинський, впроваджував інноваційні методи в навчально-виховний процес педагог-новатор Іван Гурович Ткаченко, громили ворогів рідної землі маршал, двічі герой Радянського Союзу Петро Кирилович Кошовий, двічі герой Радянського Союзу льотчик О. Ю. Мазуренко.

Наша земля дала класичній літературі письменників В. Винниченка, Ю. Яновського, І. Микитенка, талановитих поетів А. Тарковського, Є. Маланюка, філософа Д. Чижевського, композиторів Г. Нейгауза, К. Шимановського, Ю. Мейтуса, художників Ф. Козачинського, О. Фойницького, П. Покаржевського, О. Осмьоркіна, В. Федорова, видатного краєзнавця і археолога В. М. Ястребова.

Заселення території сучасної Кіровоградщини почалося ще за доби палеоліту (20-15 тис. років тому). Біля села Володимирівки Новоархангельського району знайдено сліди одного з найбільших трипільських поселень, яке нараховувало понад 200 наземних будівель. Глодоський скарб, скіфські прикраси Литої Могили, Суботцівське поховання – це все свідчить про перебування на наших землях скіфів і сарматів, готів, гунів і аварів, хазарів, угрів та печенігів. З першого тисячоліття н. е. тут назавжди утверджуються слов'яни. З XV ст. у наших степах починає осідати козацтво. У середині століт-

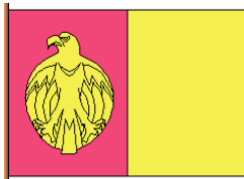

Люблю тебе, моя
Кіровоградщино!

Заселення території сучасної Кіровоградщини почалося ще за доби палеоліту (20-15 тис. років

тому). Біля села Володимирівки Новоархангельського району знайдено сліди одного з найбільших трипільських поселень, яке нараховувало понад 200 наземних будівель. Глодоський скарб, скіфські прикраси Литої Могили, Суботцівське поховання – це все свідчить про перебування на наших землях скіфів і сарматів, готів, гунів і аварів, хазарів, угрів та печенігів. З першого тисячоліття н.

е. тут назавжди утверджуються слов'яни. З XV ст. у наших степах починає осідати козацтво. У середині століт-

ГІМНАЗІЙНЕ ЖИТТЯ

тя Кіровоградщина називалась Диким полем, заселення якого почалося в середині 18 століття. На території сучасної області відбувалися знамениті козацькі битви Марка Жмайла, Павла Бута, Жовтоводська битва. Неможливо не згадати «проповідника» українського народу Семена Климовського, пісня якого «їхав козак за Дунай» дійшла до нас як зразок високої громадянської лірики.

Фортиця Святої Єлизавети була побудована у 1754 році як форпост у боротьбі проти Туреччини, а згодом і запорозького козацтва. У фортеці зупинялись князь Г. Потьомкін, О. Суворов і М. Кутузов.

З відміною військових поселень та кріпосного права в середині XIX ст. економіка краю розвивається інтенсивніше. Протягом 60-х – 90-х років 19 ст. в нашому краї було відкрито до десяти заводів сільськогосподарського машинобудування. Більшість зазначених підприємств належала іноземцям (Ельворті, Краузе, Яскульському та ін.).

Єлисаветград на межі XIX-XX століть був відомий високим рівнем освіти та культури. Знаменною подією було відкриття у 1882 році стаціонарного українського театру, початкових земських шкіл, повітових дворянських училищ, чоловічих та жіночих гімназій, музичної школи Нейгаузів, демонстрації пересувних виставок художніх полотен.

Під час громадянської війни демонстрували справжні зразки боротьби за незалежність України Володимир Винниченко як голова уря-

ду Української держави, безіменні герої Канівського повстання та Холодноярської республіки.

У 1924 році історичну назву міста Єлисаветград змінили на Зінов'євськ. Наприкінці грудня 1934 року Зінов'євськ перейменували на місто Кірово. Сучасна Кіровоградщина сповна пізнала Голодомор 1932-1933, колективізацію та індустріалізацію, репресії 1937-1938 рр.

10 січня 1939 року Указом Президії Верховної Ради СРСР було створено Кіровоградську

ГІМНАЗІЙНЕ ЖИТТЯ

область, а місто Кірово перейменували на Кіровоград.

Суворим випробуванням стали роки Другої світової війни. За прорахунками радянського командування у межиріччі Ятрані – Синюхи у період з 1 по 7 серпня потрапили в оточення і були розгромлені 6-та і 12-та радянські армії генералів Івана Музиченка і Павла Понеделіна, близько 65 тис. воїнів радянської армії, а за німецькими даними - понад 103 тисячі бійців і командирів потрапили у полон. Всіх полонених зігнали в Уманський табір, у так звану Уманську яму, в якій щоденно без води і їжі гинули тисячі полонених. Кіровоград був зайнятий німцями 5 серпня 1941 року, почалися масові розстріли цивільного населення та військовополонених. В обласному центрі в перші дні окупації фашисти розстріляли понад 10 000 мирних жителів.

Під час окупації на території Кіровоградщини почалось формування підпільних партійних

комітетів, партизанських загонів, диверсійних груп: П.Василини, М. Медведєва, В. Федорова та інші.

Місто було визволене 8 січня 1944 року в результаті Кіровоградської наступальної операції.

Післявоєнний період ознаменувався відбудовами промислових підприємств, відкриттям шкіл, дитячих садочків, будинків культури, бібліотек, музичних та художніх шкіл,

ГІМНАЗИЙНЕ ЖИТТЯ

меморіальних музеїв. Своєрідною візитною карткою області став ансамбль «Ятрань», яким тривалий час керував А. М. Кривохижа. З «Ятрані» вийшли народний артист України, професор, керівник прославленого у світі народного хореографічного ансамблю «Пролісок», директор облас-

Недарма Кіровоградщину називають танцювальною столицею України, адже тут діє 461 танцювальний колектив, 397 з яких – дитячі. Мистецькі здобутки Кіровоградщини представляють камерний оркестр «Концертіно», Академічний театр музики, пісні і танцю «Зоряни», ансамбль «Слисавет-

ного загальноосвітнього комплексу Анатолій Єгорович Коротков, балетмейстер - народний артист України, професор Віктор Федорович Похиленко, відмінник освіти України, заслужений діяч мистецтв України Валентина Миколаївна Короткова, відмінник освіти СРСР, УРСР Коваленко Наталія Михайлівна

ретро», солісти філармонії Сергій Дьомін та Раїса Валькевич, Кіровоградський муніципальний камерний хор.

Промисловий комплекс Кіровоградщини налічує понад 70 підприємств, місто має розвинену соціальну інфраструктуру, численні заклади освіти й культури зі сталими багатими традиціями.

Гуйван Анастасія та Чеботарь Катерина, 11-В клас

СТОРІНКА ПСИХОЛОГА

Моральні цінності

Морально-духовні цінності особистості є її найбільшим надбанням. Тому й цінувати людину необхідно передусім за рівнем сформованості моральних цінностей. Здавна наші пращури склали символічну систему духовних цінностей, яка передається від покоління до покоління. З часом вона трохи змінюється, доповнюється, але головними завжди залишаються людська доброта, порядність, почуття гідності, любов до рідної землі та її народу, працелюбність, лагідне піклування про дітей та людей похилого віку, протистояння злу... Можна ще дуже довго перелічувати ті якості, які роблять людину моральною.

Вчені вважають XXI століття періодом кризи моралі сучасної молоді. За даними психологічних досліджень в Україні останнім часом відбувається зміна цінностей, наприклад, патріотизм, колективізм поступилися місцем індивідуалізму. Молодь орієнтується на ті цінності, які важливі для облаштування особистого життя, а загальнодержавні цінності хвилюють менше.

Мабуть, немає нічого дорожчого для людини за рідний дім. На жаль, за даними соціологічних досліджень, близько 60% підлітків піднімають голос на своїх батьків, роз-

мовляють з ними нецензурними словами, а близько 8% молоді навіть застосовували до батьків фізичну силу. Ці факти свідчать про те, що батьки для сучасної молоді не є для них авторитетом, а сімейно-родинні цінності

втрапили своє значення. Про це можна сказати, судячи з простих життєвих ситуацій: в транспорті рідко коли молодь поступається місцем старшим за віком пасажиром, мало хто тепер підійде до людини, яка себе погано почуває, запропонувавши їй свою допомогу. Вік сексуального дебюту настає швидше, цнотливість забута. Проблема полягає у тому, що підлітки вступають у статеві стосунки раніше, ніж настає потреба, тому що формування стійкої моралі та відповідальності настає пізніше. Та люди не народжуються такими, вони такими стають та живуть за правилами так званого «сучасного світу», тобто роблять те, що суперечить поглядам і думкам старшого покоління та моральним засадам суспільства.

Соціологічні дослідження ціннісних орієнтацій студентської молоді останнього десяти-

сучасної молоді

тиріччя переконують, що зараз формується тип особистості, характерний для західного суспільства – особистості, яка насамперед цінує себе і вважає, що її діяльність, успіх у житті залежать саме від неї. З одного боку, це непогано, адже орієнтація на власні сили, розум, здібності при досягненні життєвих цілей вимагає роботи над собою, наполегливого оволодіння знаннями тощо. Утім найголовніше, щоб при виконанні цих завдань не формувалась людина-егоїст, яка зможе переступити через усе заради досягнення своєї мети.

У гімназії проводиться багато заходів на морально-етичну тему. Під час бесіди з старшокласниками практичний психолог провела тестування на визначення ставлення до моральних цінностей. Нелегко було визначити найважливіші для себе моральні цінності серед представлених. Але ще важче обрати одну – найважливішу! І все ж наші гімназисти обрали!

Отже, ми отримали такі результати вибору моральних цінностей сучасного старшокласника гімназії: здоров'я (21%), гармонія в сім'ї (18%), любов (12,5%), життєрадісність та воля (по 8,5%), совість, чесність, незалежність, терпіння, краса, відвертість, благополуччя, здоровий глузд (по 4%).

Приємно відзначити, що молодь нашого комплексу прийшла до висновку, що такі цінності як здоров'я, сім'я, відвертість, любов, совість, чесність – найголовніші! А моральна свідомість є найвищим вираженням розвитку людини, відтак, коли немає моральної свідомості, гуманізму кожної окремої людини, то й немає її розвитку, повного формування особистості з її внутрішнім світом.

Практичний психолог, Якимчук Г.В.

ОСОБЛИВА ДУМКА

Книга, що змінює долі...

Шановний читачу! Ти тримаєш у руках книгу, яка вже прожила своє невеличке «життя». Звісно, сучасному поколінню тяжко зрозуміти вартість цього одного «життя», та повірте, що воно справді цікаве й залишило слід у долі не однієї людини.

Ця книжка є майже у кожному домі, шанується в усьому світі; її, як і Біблію, читають перед сном; нею пишуться і дорожать. Тож виникає закономірне питання: в чому полягає таємниця такої популярності та шанобливості? Відповідь можна знайти на обкладинці: Тарас Григорович Шевченко. Ім'я це відоме багатьом, неофіційним гімном українців давно вже стали рядки «Реве та стогне Дніпр широкий...» з балади «Причинна», а його «Заповіт» перекладений багатьма мовами світу. Гортаючи сторінки, приходиш висновку, що світ Шевченкового «Кобзаря» сумний, сірий, кривавий, трагічний. Такими і справді були часи, у яких жив поет: кріпосне право, поневолення, приниження, нужда і безпросвітність. Хто, як не автор, знає, що відчувала звичайна людина того часу? Звісно, що той, кому довелося жити в кріпацтві, борсатися у злиднях, мріяти, що колись народ згадає свої минулі героїчні походи, збудить свій дух вольниці. Та навіть тоді, коли фантастичні мрії починають збуватися (найзаповітніша – стати вільним!), біль і розчарування все одно проникають у кожен рядочок твору.

Радість і печаль, чорне і біле – життя зіткане з протиріч. Такі протилежні авторські

почуття та художні «картинки» ми знаходимо і в «Кобзарі»: ось Галайда Ярема «...страшно глянуть – по три, по чотири так і кладе» серед справжнього пекла на «червоному бенкеті» (поема «Гайдамаки»), а поряд – «Де моя Оксана? Де вона, моя голубка?»; ось «Садок вишневий коло хати...», «Тече вода з-під явора...», а поряд – «...а онде під тином опухла дитина, голоднеє мре, а мати пшеницю на панцині жне» (поема «Сон»); «В своїй хаті своя правда, і сила, і воля», а поряд – «Доборолась Україна до самого краю» (послання «І мертвим, і живим...»). Після таких антагоністичних рядків починаєш розуміти, що життя не можна поділити лише на «хороше» чи «погане», воно зіткане, як оксюморон, одночасно з різних емоцій і почуттів. Читаєш і мимохіть стаєш філософом, думаєш, співставляєш, співвідносиш із власним життям, розмірковуєш, а значить – ростеш духовно. А що ще потрібно розумній, мислячій людині?

Романюк Марина, 9 клас

Відповідальні за випуск: Шепель В.О., Французан Н.О.
Голова комісії інформації УПГ.

Редакція не несе відповідальності за зміст матеріалів

Веб-адреса: http://portal.prolisok.org/gazeta_prolisok.html

Всі права захищені © 2013 Надруковано в ТЦ об'єднанні, тираж 40 екз.